

SLOVENSKI NAROD

Izha, vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 80 peti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati peti vrst a Din 4. — Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knapljova ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Pred odločitvijo v čsl.-madžarskem sporu:

Sestanek arbitražne komisije na Dunaju

Danes dopoldne so se sestali na Dunaju nemški, italijanski, češkoslovaški in madžarski zunanji ministri s potrebnimi eksperti, da končnoveljavno uredijo vsa sporna vprašanja med Češkoslovaško in Madžarsko

DUNAJ, 2. novembra. e. Arbitražna sodišča za rešitev spora med Češkoslovaško in Madžarsko se je sestalo danes na Dunaju. Prvi sestanek se je pričel ob 11.30. Včeraj so prispele na Dunaj že skoraj vse delegacije. Nemški zunanji minister von Ribbentrop je prispel sredi, prav tako madžarska delegacija pod vodstvom zunanjega ministra Kanye. Nastanila se je v hotelu »Bristol«, češka delegacija pa v »Grandhotelu«. Predsednik Podkarpatske Rusije msgr. Volčič je včeraj z letalom pristal v Bratislavi, od koder se je skupaj s predsednikom slovaške vlade dr. Tisom z avtomobilom odpeljal na Dunaj, kamor sta prispela sredi. Iz Prage sta prispela zunanji ministri dr. Chvalkovsky in dr. Krno. Italijanski zunanji minister in vodja italijanske

delegacije grof Ciano se je pripeljal na Dunaj davi ob 9.20. Na Dunaju se nahajata tudi predsednik pruske vlade maršal Göring, ki stanuje v hotelu »Imperial«, kjer so mu včeraj ves dan prirejali navdušene ovacije. Čeprav je njegovo bivanje na Dunaju zasebno, vendar mislijo, da bo njegova beseda imela velik vpliv na razvoj dogodkov, zlasti glede razmejitve med Češkoslovaško in Madžarsko.

Prvo sejo arbitražnega sodišča je otvoril pokrajinski namestnik Seyss-Inquart. Seja bo najbrž trajala do 14. potem pa bo kosilo na čast delegacijam. Zvečer bo svečana predstava v dunajski operi. Mislijo, da bo arbitražno sodišče zasedalo do jutri in da bo jutri že objavljena odločitev.

Chvalkovsky in poljski poslanik Pape zaključne razgovore. Med obema vladama je bila izmenjana nota na podlagi katere je definitivno urejeno razmejitveno vprašanje med obema državama. Mešana komisija strokovnjakov bo sedaj določila razmejitveno črto na terenu. Komisija bo končala svoje delo v Sleziji do 15. t. m., v Slovaški pa do konca novembra.

Proglas čsl. narodno socialistične stranke

Praga, 2. novembra. AA. ČTK. Glavni odbor narodno socialistične stranke je objavil proglas, v katerem pravi med drugim:

Izključeno je, da bi se zopet mogli vrniti nazaj v stare strankarske zablode, prav tako pa tudi ne moremo soditi oseb, ki so umrle. Narod pa potrebuje trdnih osnov, ta pa se mora zopet nasloniti na koncentracijo narodne edinosti in na začetke pravice. Narodna socialistična stranka je pripravljena v ta namen žrtvovati tudi svoj obstoj in hoče vse svoje sile posvetiti tej koncentraciji. Proglas končuje z besedami: Vsi, ki z nami mislijo isto in ki se hočejo naslanjati na tradicije naše zgodovine, demokracije in socialne pravice, morajo preprečiti vse tisto, kar bi nas delilo. Ustanoviti si moramo skupno narodno državo Čehov, Slovkov in Podkarpatskih Rusov.

Kakšna bo odločitev

Madžarska bo dobila samo Košice, ostala mesta ostanejo Češkoslovaški

Rim, 2. novembra. Vodilni italijanski novinar Giovanni Amfaldo objavlja v zvezi z dunajsko konferenco v »Gazzetti del Popolo« daljši članek, v katerem naglašava uvo domo, da bo dunajska konferenca znova potrdila dejstvo, da je os Rim-Berlin od Rana do ruske meje največji odločujoči činitelj in da so vsi ostali vplivi na tem področju izključeni.

Kar se tiče dunajske razsodebe, bo slovela strogo na narodnostnem načelu. Vse druge norme, kot zgodovinske, politične in gospodarske zahteve, pridejo v podrejenem smislu v poštev. Dunajska konferenca, na kateri bosta odločala Ciano in Ribbentrop, mora izdelati dobro nacionalno karto Slovaške in Podkarpatske Rusije s točno določenimi mejami obeh in navedbo številca prebivalstva posameznih narodnosti. Pri tem se bo upoštevalo na eni strani madžarsko ljudsko število iz leta 1910, na drugi strani pa češkoslovaško ljudsko število iz leta 1930. Od vsega začetka je že bila izločena zahteva po skupni meji Madžarske in Poljske. To vprašanje se je v zadnjih tednih sprožilo z veliko lahkomyšelnostjo, vendar pa se zanj niso ozirali odgovorni činitelji v Budimpešti in Varšavi, ki poznajo jedro vsega problema, če bi bil v Podkarpatski Rusiji kak vsenarodni ožretek, to bi zahteval združitev z Madžarsko, ki se to seveda moralo upoštevati. Tudi takšno nakrepa dosežaj ni bilo. Naš nesmetno Podkarpatska Rusija se jo odločno izločila za nadaljnje sožitje s Čehi in Slovaki.

Teroristi še vedno ne mirujejo Novi napadi poljskih in madžarskih terorističnih tolpa na češkoslovaško ozemlje

Bratislava, 2. novembra. e. Čeprav bo vprašanje razmejitve med Češkoslovaško in Madžarsko rešeno arbitražno sodišče na Dunaju, madžarske in poljske teroristične tolpe še vedno vpadajo v Podkarpatsko Rusijo. Po večini gre za vojaške rezerviste, ki so bili nedavno vpoklicani pod orožje. Ko so jih izvežbali za teroristične akcije v raznih taboriščih, so jih uniformirane poslali v Podkarpatsko Rusijo da bi tam pomagali prebivalstvu proti češkoslovaškim komunističnim tolpom. Po Slovaški in Podkarpatski Rusiji potuje večja skupina tujih novinarjev, ki

se je pričela, da vladata tam povsod red in mir. To pa ne ovira madžarske in poljske iredente, da ne bi pošiljali svojih ljudi v gotovo smrt. V ponedeljek so hoteli v Podkarpatsko Rusijo vdreti tri teroristične tolpe. Ob 10. zvečer je tolpa teroristov hotela prodrati v mesto Učkov, toda orožniki so napad odbili. Na obeh straneh je bilo več mrtvih. Pri Voloronovu je madžarska tolpa napadla obmejne straže, pa je bila zavrnjena. V Mezilaporci so orožniki ujeli četvorico poljskih teroristov, ki so imeli vsi poljsko orožje. V spopadu je bil en Poljak ubit.

Sestanek jugoslovenskega in bolgarskega ministrskega predsednika Razgovori so se nanašali na poglobitev ednošajev med obema bratskima državama

Beograd, 2. novembra. e. V ponedeljek dopoldne sta se sestala v Niški banji ministrski predsednik dr. Milan Stojadinović in bolgarski ministrski predsednik Kjuzevanov. V Nišu je bil obema prirejen svečan sprejem. Razgovori so trajali vse popoldne in je bil o njih izdan naslednji komunikat:

»Danes sta se sestala v Niški Banji dr. Stojadinović in dr. Kjuzevanov. Ta prijateljski sestanek po sporazumu v Solunu je omogočil, da sta izmenjali svoja mnenja odgovorna čefa obeh vlad, pri čemer sta ugotovila popolno soglasnost in solidarnost jugoslovenske in bolgarske politike v duhu pogodbe o večnem prijateljstvu, ki je bila podpisana v Beogradu 24. januarja 1937. Z zadovoljstvom sta nadalje ugotovila, da Jugoslavije in Bolgarije ne ločijo nobena nesoglasja in da obstoji obojestranska želja, da se med obema državama razvijejo še boljši odnosi na podlagi prijateljstva, ki veže obe državi in ki se mora smatrati kot jamstvo za mirni razvoj obeh držav. Obenem je prišlo do sporazuma o podrobnostih glede gospodarskih zvez med obema državama.«

SOFIJA, 2. novembra. e. Sestanek predsednika bolgarske vlade z dr. Stojadinovićem v Niški banji tu zelo povoljno komentirajo. S službene strani sicer še ni bilo izdano nobeno poročilo, vendar smatramo, da je sestanek znova potrdil bratske odnose med narodov in jih še poglobil. Vsak tak korak pomeni še ožje sodelovanje obeh narodov. Ministrski predsednik Kjuzevanov se je vrnil včeraj popoldne v Sofijo. Zanimivo je, da ni izstopil na centralnem kolodvoru, temveč na dvorci postaji, od koder se je podal takoj na dvor, kjer je o svojih razgovorih poročal kralju Borisu. S predsednikom vlade se je vrnil v Sofijo tudi jugoslovenski poslanik Momčilo Juršić.

Splošna arabska stavka

JERUZALEM, 2. novembra. Arabski nacionalni odbor je proglasil splošno arabsko stavko v Palestini. Stavka se je pričela včeraj in jo izvajajo zelo solidarno. Vse arabske trgovine in drugi lokali so zaprti. Arabci bojkotirajo tudi železnice in potujejo le na vozovih in konjih.

Možje, ki bodo odločali

V. Ribbentrop
nemški zunanji minister

dr. Chvalkovsky
češkoslovaški zunanji minister

grof Ciano
italijanski zunanji minister

Kanya
madžarski zunanji minister

Ostavka francoskega finančnega ministra

PARIZ, 2. novembra. Zaradi finančnih ukrepov, ki jih namerava izvesti Daladier, je prišlo v vladi do velikih nesoglasij. Po včerajšnji seji vlade je finančni minister Marchandau podal ostavko. Po kratkem posvetovanju s svojimi ožjimi sodelavci je Daladier ostavko sprejel. Na njegov predlog je bil sredi imenovan za novega finančnega ministra Paul Reynaud.

CURIE, 2. novembra. Beograd 10. — Pariz 11.715, London 20.3425, New York 440.625, Bruselj 74.50, Milan 23.175, Amsterdam 239.70, Berlin 176.37, Praga 15.12, Varšava 82.85, Bukarešta 3.25.

Načela arbitražnega postopka

Vpoštevali se bodo samo etnografske meje

DUNAJ, 2. novembra. e. Tukajšnji krogi poudarjajo, da je sporazum v glavnih točkah načelno že določen. V poštev bodo prišla samo etnografska načela, nikakor pa se ne bo upoštevalo tradicionalnih, političnih ali gospodarsko-prometnih in strateških zahtev. Vsekakor pa se bo skušalo vsestransko zadovoljiti želje Madžarske. Z druge strani pa poudarjajo, da je vprašanje

skupne madžarsko-poljske meje kot strateške meje popolnoma izključeno. To podčrtujejo vsi listi. Glede večjih mest poudarjajo, da Bratislava ne prihaja v poštev, pač pa so sporna mesta Nyitra, Košice, Užhorod in Mukačevo. Govori se, da Nyitra in Užhorod nista v nevarnosti, pač pa mislijo Madžarski odstopi Košice in Mukačevo.

Praga v pričakovanju odločitve Češkoslovaška zaupa Nemčiji in Italiji in pričakuje pravično razsodbo

PRAGA, 2. nov. r. Z veliko napestostjo pričakujejo v tukajšnjih političnih krogih odločitev v češkoslovaškem madžarskem sporu, o katerem bo danes odločala arbitražna komisija, ki se je sestala na Dunaju. Listi naglašajo, da Češkoslovaška popolnoma zaupa Nemčiji in Italiji, ki bosta imeli pri tem glavno besedo. Češkoslovaška javnost je prepričana, da arbitražna komisija ne bo šla preko načel, ki so bila postavljena v Monakovu ter da bo zavrnila vse one madžarske zahteve, ki imajo političen in strateški značaj. Odločilne važnosti bo, ali bo glede določitve etnografske meje arbitražna komisija sprejela stališče češkoslovaške vlade, ki smatra, da se mora vpoštevati sedanje narodnostno stanje, ali pa madžar-

ske stališče, ki se opira na madžarsko ljudsko število iz leta 1910. V tem primeru bi Češkoslovaška izgubila vse večje kraje na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji, ki so bili pod madžarskim režimom nasilno pomadžarjeni. Po informacijah iz Berlina in Rima sta se Nemčija in Italija odločili za kompromis, tako da bo Madžarska dobila le nekatere meje, ki jih reklamira zase, dočim bodo ostali večji kraji, zlasti Bratislava in Užhorod prisojeni Češkoslovaški.

S češkoslovaške strani so bili izdani vsi potrebni ukrepi za izpraznitev ozemlja, ki ga je češkoslovaška vlada že od vsega začetka poudarila madžarski.

Madžarska vlada računa z zmago svojega stališča v sporu s ČSR

Izjava zunanjega ministra Kanye pred odhodom na Dunaj

BUDIMPEŠTA, 2. novembra. e. Madžarski listi pričakujejo, da bo konferenca na Dunaju odločila v korist Madžarske. »Pesti Hirlap« poroča, da bo arbitražna Nemčije in Italije napravila konec nasilju nad madžarskim življenjem. Pred svojim odhodom na Dunaj je zunanji minister Kanya izjavil: Madžarski narod pričakuje z največjim zaupanjem rezultat arbitraže na Dunaju. Madžarski narod ima zaupanje v delo komisije in vlada se bo potrudila, da bo to vprašanje rešeno v prid Madžar-

ske. Akciji vseh arbitrov se je zahvaliti, da je bil rok, ki je bil dočena na sestanku štirih veselih v Monakovu skrajšan od treh mesecev na enega. Kakor je bilo predvideti, je bil rok treh mesecev ne samo predolg, temveč tudi nevaren. Z zadovoljstvom ugotavljam, da je češkoslovaška vlada pristala na arbitražno rešitev, kar bo lahko samo dobro vplivalo na bodoči razvoj naših odnosov z našimi severnimi sosedi.

Madžari morajo dati končno mir

Rumunsko mnenje o pomenu ureditve novih meja ČSR za Srednjo Evropo

BUKAREŠTA, 2. novembra. V Bukarešti z največjim mirom pričakujejo rešitev arbitražnega sodišča na Dunaju. V rumunskih krogih se na podlagi dobjenih informacij zatrjuje, da se bosta Nemčija in Italija pri reševanju madžarsko-češkoslovaškega spora ozirali na stališče Anglije in Francije. Zaradi tega ni važno, da se sestanku na Dunaju ne prisostvujejo zastopniki Anglije in Francije. Po mnenju rumunskih službenih krogov predstavlja konferenca na Dunaju tudi konec agitacije, ki že dalje časa povzroča vznemirjenje v vsej Srednji Evropi. Določitev definitivnih meja Češkoslovaške bo predstavljala za države podunavskega bazena pomirjenje, ki bo omogočilo, da se bo obnovilo konstruktivno delo in da se bo razvilo normalno

gospodarsko sodelovanje med državami Srednje Evrope. V rumunskih krogih smatramo, da ne more biti govora o kakih novih teritorialnih zahtevah s katerekoli strani. Zaradi tega vlada v vsem rumunskem javnem mnenju prepričanje, da se bo konferenca na Dunaju mirno končala in da bo uspešno zaključila svoje delo.

Razmejitve s Poljsko

PRAGA, 2. novembra. e. V tukajšnjih krogih je bila z zadovoljstvom sprejeta vest, da so pogajanja med Poljsko in Češkoslovaško glede ureditve novih mej definitivno končana. V tem pogledu sta imela češkoslovaški zunanji ministri dr.

Solnce je zlatilo grobove

Na pokopališču pri Sv. Križu je nikoli ni bilo toliko ljudi kakor včeraj

Ljubljana, 2. novembra. Včerajšnji dan, ko je solnce tako radodarno trosilo tople žarke, da je narava dobila nežen nadih barv pozne jeseni, nikakor ni bil v slogu tistih vsesvetnih dni, ko na srce in duha lega mrak jesenskega vremena in umiranja v naravi. Zdelo se je, da se solnce skuša posloviti čim lepše od narave, preden nastopi zima, in nam vlije nove vere ter tolažbe za bodoče dni. Tako se je prikradalo nekaj optimizma tudi na grobove, ki jih je solnce zlatilo vse, solnce, ki sije tudi vsem živim brez vsake neenakosti.

Mesto se je popoldne skoraj povsem izpraznilo, kakor menda niti ne ob poletnih nedeljah. Lepo vreme je izzbavilo ljudi iz zidovja, misli na nepozabljive pokojne so jih pa vodile proti pokopališčem. Toda že dopoldne so ljudje romali v nepretrganih vrstah na pokopališča, predvsem k Sv. Križu. Tramvaj in avtobusi so vozili napolnjeni ves dan proti pokopališču in nazaj v mesto, da lahko govorimo o pravem veličanstvenem prometu. Najbrž tramvaj ni imel še nikdar toliko prometa kakor včeraj in zdi se tudi, da ni bilo še nikdar o vseh svetih toliko ljudi na svetokriškem pokopališču. Lani smo imeli še staro pokopališče, ki ga zdaj ni več, razen tako zvanega gaja zaslužnih. Toda ta gaj ni več pravo staro pokopališče, saj je povsem preurejen in so predstavljeni vsi spomeniki ter prekopani vsi grobovi naših zaslužnih mož, pokopanih na starem pokopališču. Ze zato je bilo letos tem več ljudi na novem pokopališču.

Tramvaj je bil do 15. zmagovalec promet, pozneje je pa bil čedalje hujiš naval na vozove pred pokopališčem. Največji naval je bil ob 17. po končanih slovesnostih na pokopališču, ko se je nepregledna množica začela zlivati pred tramvajsko postajališče. Večina ljudi se je sicer napotila peš proti mestu, vendar je na postajališču stala množica skoraj celo uro, ne da bi se mnogo poznalo, da je tramvaj odpeljal v mesto več sto ljudi.

Pokopališče pri Sv. Križu krasilo ob leta do leta več lepim spomenikom, ki zaslužijo to ime. Vendar pravih umetnin na njem ni mnogo. Tem več je zlatnega kamna, ki pa učinkuje tu in tam le tako kakor v kamnolomu ali v kamnoseškem skladišču. Neenakost nad grobovi, poročito poudarjena čim bolj in za vsako ceno, je na našem pokopališču, kakor pač povsod drugje, najbolj žalostna. Tem bolj pa človek pogreša zelenja, okrasnega grmičevja in cvetličnih gred. Hladen kamen odbija oko, zlasti, ka je tako nesorazmerno nakupljen na tesnem prostoru in tako nedozivljeno obdelan. Pravo kulturo mesta zelo lahko proučujemo na njegovih pokopališčih.

Pietetni čut je pri nas globok; skoraj ni bilo groba, ki ne bi bil vsaj skromno okrašen. Čeprav je večina jesenskega cvetja uničena slana, so bili grobovi okrašeni ne le z zelenjem in smrekovimi venči, temveč tudi s cvetjem, predvsem s krizantemami. Grobov, ki bi bili razkošno okrašeni — to se pravi bahaško — letos ni bilo mnogo.

Bolj kakor najdražji venci na nekaterih grobnicah, so učinkovali povsem preprosti venci na gomili Cankarja, Ketteja in Murna. Položili so jih dijaki in »Preporod«. »Preporod« je položil vence tudi na grobovih drugih zaslužnih mož kakor vsako leto. Pristrčno so učinkovali tudi preprosti, a tem bolj okusno urejeni vojaški grobovi. Na grobovih koroških borcev (ki jih je okrog 20), je položil odbor Legije koroških borcev preproste vence s trobojko.

Na velikem križu je obesilo velik krasen venci družstvo »Tabor« v počastitev spomina narodnih mučnikov. Ob 15. se je zgrnila množica ob križu, v sredji pevci Združenih pevskih zborov Hubadove pevke župe. Nad pokopališčem je krožilo letalo; padel je venci na grobove. Nastala je globoka tišina, nakar se je žalostinka »Poljana toži« (Prelovec) dotaknila src. Vodi je pevovodja Venturini. Pred molitvami so zapeli še Venturinijevo nagrobnico »Usmili se...«, po molitvah pa Jahnovo »Usliši nas, Gospode«.

Med tem se je druga, še številnejša množica zbrala na vojaških grobovih. Ob spomeniku judenburških žrtv so bili zbrani številni zastopniki bojevnih in nacionalnih organizacij, in sicer Zveze dobrovoljcev, Udruženja vojnih invalidov, Udruženja rezervnih oficirjev in bojevnikov, Zveze bojevnikov in Legije koroških borcev. Komandanta divizije je zastopal major Muslovic. Za spomenikom je bila uvrščena častna četa vojaško godbo.

Slovesnost se je začela z religioznim koralom, ki ga je zaigrala vojaška godba dovršeno. Čim je izzvenel koral, je pevski zbor pod vodstvom pevovodje Mirka Premelca zapel večno lepo Devovo žalostinko »Vigred se povrne«. Ko so bivši vojni kurati opravili cerkveni obred, je stopil pred spomenik trnovski župnik Cegnar, ki je bil tudi sam vojni kurat.

Iz Maribora

— Mariborski trg je bil v ponedeljek zelo dobro založen. Nekaterim predmetom so cene spričo praznikov nekoliko poskočile. Krompir se prodajal po 0.65 do 1.50, merica 5 do 6 din, čebula 2 do 4, česen 5 do 8, zelje (komad) 0.50 do 3, kisló zelje 3, repa 1, kislá repa 2, kumarce 0.50 do 1, karfiola (komad) 1 do 7, ohrovt (kom.) 0.50 do 2, hren 8 do 9, zelena 0.50 do 2.50, buče 0.50 do 2, paradižniki 4 do 5, glavna solata (kom.) 0.50 do 1.50, endivija 0.25 do 1, motovilci 1, radič (kup) 1, špi-naca (kup) 1, koleraba (kom.) 1, luščen grah 6.25 do 7.50. Sadni trg: Jabolka 2 do 6, hruške 4 do 8, suhe slive 10 do 12, grozdje 4 do 8, cell orehi 10, luščeni orehi 25 do 32, kostanj 3 do 4, oziroma liter 1.50 do 2.50, pečen kostanj 6. Žito: Pšenica (liter) 1.50 do 1.75, rž (l) 1.50, ječman (l) 1.50, koruza (l) 1.25 do 1.50, oves (l) 1, ajda (l) 1.25, fižol 2 do 3, Perutninski trg: Kokoši (komad) 18 do 25, piščanci (par) 20 do 60, gosi (kom.) 30 do 45, purani 30 do 70, race 14 do 18, domači zajci 5 do 30.

— Hud karambol na vogalu Stritarjeve in Frankopaneve ulice je včeraj popoldne nastal hud karambol. Upravnik »ovornjstriške« žage Ivan Sautner iz Slovenske Bistrice se je z avtomobilom pripeljal po Stritarjevi ulici. Prav takrat je pripeljal iz Nove vasi na motornem kolesu Vilhalb Slogar. Zada je bil tudi sam vojni kurat.

in spregovoril v spomin vojnih žrtv. Poveličeval je njihovo trpljenje in zlasti se je spominjal onih, ki so pokopani v tuji zemlji. Povedal je, kako so si mnogi želeli umreti doma ter biti pokopani v domači zemlji, a jim ni bilo dano. Opominjal nas je, da bi znali pravilno ceniti one, ki so žrtvovali življenje na oltar domovine, od žrtve mučeniškega kralja Zdravljitelja do vseh drugih brezimnih in da bi se s tem večjo ljubeznijo oklenili domovine ter delali za njo. Častna četa je počastila spomin padlih s salvo. Zopet so zapeli pevci, in sicer nepozabno Prelovecovo žalostinko »Oj, Doberdoba«, ki jo naši bojevniki poslušajo vedno globoko pretreseni. Ko so izzveneli akordi vojaške godbe, se je množica začela počasi razhajati pod globokim vtisom lepe slovesnosti. Slovesnost je zbudila še tem večjo pozornost, ker ji je lahko prisostvovala izredno velika množica še ob močnem zvočniku.

Med slovesnostjo je stala ob nekem grobu za spomenikom v tihzi žalosti preprosta žena razumnega obraza in visokega čela. Pozneje smo zvedeli, da je bila žena Antona Hafnerja, ustrlejenega v Judenburgu.

Zarki zahajajočega solca so zlatili grobove, ko so se množice počasi začele vračati v mesto.

Žalna svečanost na Taboru

Ljubljana, 2. novembra. Tudi letos je taborska sokolska družina lepo počastila spomin svojih dragih bratov in sester ter njihovih svojcev z žalno svečanostjo, ki je bila včeraj ob 13.30 v veliki dvorani na Taboru. Pročelje dvorane je bilo odeto v zelenje in črne zastore, v sredini je bil lovorjev venec, ovit z državno trobojnico, na visokem črno zastrem postavku pa sokol z razpetimi peroti in srebrnim napisom »Slava svetlemu spominu umrlih bratov in sester«. Lepi svečanosti je prisostvovalo mnogo sokolskega članstva, med drugimi senator br. dr. Albert Kramer, starosta domačega društva br. inž. Bevc in župni tajnik b. Šlane Flegar. Žalno svečanost je otvorila godba Sokola I, ki je pod taktirko br. Mirka Taborja zaigrala v srce segajoč koral iz opere »Ban legat«. Društveni prosvetar br. France Renčelj se je v lepem pietetnem govoru spomnil umrlih bratov in sester ter svojcev Sokola I in poudaril, da nam daje delo, ki so ga opravljali v našem društvu pokojni bratje in sestre, povod, da se ob žalni svečanosti vsakega 1. novembra ponovno poglabimo v veličino in nesmrtnost sokolskega dela. Dejstvo, da je njihovo delo prešlo v sestav sokolske skupnosti, od katere se ne bo moglo nikdar oddvojiti, poveličuje spomin naših pokojnih bratov in sester, ki ga bo sokolstvo spoštovalo z najčistejšo bratsko ljubeznijo in z iskrenim hrepenenjem, da bi vsak sokolski pripadnik mogel doseči stopnjo njihovega sokolskega dela in čistost njihovega sokolskega prepričanja. Slaveč spomin vseh umrlih sokolskih pripadnikov se še posebej spominjamo vseh tistih bratov, sester in tistih svojcev naših pripadnikov, ki so umrli po 1. novembru 1937, in katerih prerano izgubo globoko obžalujemo. Brat prosvetar je pomenko našel vse umrle brate in sestre in svoje članov Sokola I. Spominu vseh umrlih sokolskih pripadnikov se klanjamo v globoko občuteni bratski ljubezni in mu kličemo »Slava«. Vsi navzoči so stoji počastili spomin pokojnih in zaklicali »Slava«. Godba Sokola I je čuvstveno zaigrala švajgarjev žalni koral »Duši padlega borca«, s čimer je bila pietetna svečanost zaključena. Vsi udeleženci so odšli potem na pokopališče k Sv. Križu počastiti spomin svojih dragih pokojnih.

—at—

—at—

—at—

—at—

—at—

—at—

—at—

—at—

—at—

—at—

—at—

—at—

—at—

—at—

—at—

—at—

—at—

—at—

—at—

Roman lepote in groze

začnemo priobčevati jutri. Z današnjim dnem smo zaključili roman »SERGEJ PANIN«, jutri pa začne izhajati v »Slovenskem Narodu« izredno napeti roman

„V zelenem pekiu“

Zverinski umor v Čretu pri Celju

Ob Voglajni so našli zadavljeno neznano žensko — Najbrž gre za roparski umor

Celje, 2. novembra. V Celju in okolici vsa leta po vojni ni bilo nobenega umora. Pred kratkim pa je razburil prebivalstvo umor v Levcu pri Celju, o katerem smo obširno poročali. Brezposelni delavec Ivan Spajzer z Lave je umoril na desnem bregu Savinje nad levškim mostom krošnjarja Matevža Tratinika in vrjel truplo in Tratinikove stvari v Savinjo.

Komaj se je razburjenje prebivalstva podelilo, se je raznesla na praznik vseh svetih po Celju in okolici z bliskovito naglico vest, da so našli ob Voglajni v Čretu pri Celju umorjeno neznano žensko.

GROZNA NAJDBA

Ko sta se peljala hlapec veletrgovca g. Ravnikarja in hlapec industrigra g. Westa včeraj okrog 7. zjutraj z vozom za blago iz Čreta proti Zavodni, sta opazila na cesti ob levem bregu Voglajne, kakih sto metrov nad Westovim privatnim mostom v Čretu v bližini Westove tovarne ženske dežnik. Stopila sta z voza, da bi pobrala dežnik. V tem pa sta videla, da bi vasi v grmovju ženske čevlji. Ko sta stopila bliže, sta z grozo opazila, da leži na tleh dva metra nad gladino Voglajne, podgrudi meter pod bregom žensko truplo. O najdbi sta takoj obvestila varnostno oblast. Kmalu so prispeli policijski agenti in stražniki iz Celja ter orožniki iz Štor. Ženska je ležala s trebuhom in obrazom na zemlji. Iz ust ji je silila strjena kri.

Ko so truplo preiskali, so opazili krvne

podplutbe na prsih. Obenem so ugotovili, da je bila ženska zadavljena. Na sebi je imela črn kostum in rdečo pleteno jopico. Na jopici je bila pri vratu prišita zelena vrvica. Morilec je neznan, ki je vrvico vrnil in jo zadel. Umorjenka ima na levi strani vratu eno, na desni strani pa dve zarezi, izvirajoči od zadrgnjenja z vrvico. Neznanka ni imela pri sebi niti ročne torbice niti žepnega roba, klobuka ali kakih listin. Stara je bila 25 do 30 let. Ima rdečkaste lase, je precej debela, visoka okrog 170 cm in ima močne hrapave roke. Na kraju najdbe ni nikakih sledov borbe med morilecem in njegovo žrtvijo.

KDO JE UMORJENKA?

Malopred poldnem je prispela na kraj zločina uradna komisija, v kateri so bili gg. s.o.s. Detiček, zdravnik dr. Bregant, zapisknik Burger in sodni oficijal Dolenc. Komisija je ugotovila dejanski stan in izrazila domnevo, da gre za roparski umor. Truplo so prepeljali v mrtvašnico na pokopališče na Teharju, kjer bo danes ob pol 11 obdukcija. Včeraj ji je mnogo ljudi ogledalo truplo, a nihče ni mogel spoznati utoplenke. Kakor pripovedujejo, so nekateri ljudje čuli v ponedeljek okrog 19, ob Voglajne v Čretu ženske klice, pa se za nje nihče ni zmenil.

Orožništvo v štorah, v čigar območju je bila najdena umorjenka, je takoj uvedlo obširno preiskavo, da ugotovi identiteto umorjenke in najde sled za zverinskim morilecem.

bica, ki je v originalu portret Dostojevskega premožne tete po materini strani. Dobri tipi so nadalje sleparski baron in izsiljevalec, njegova pomočnica, ki ujame v svoje mreže starega generala in potem njegovega tajnika Alekseja, a ostale vloge so manj prepričljive; med te spada tudi dr. Tronka, režiser Ninoček iz propadle visoke družbe. Režiser je film tako, da gledalec doživi vsebino bolj s svojim razumom, se pravi, da celotna vsebina filma ni neposredno umetniško doživetje, ki prevzame človeka, kakor pri čitanju novele. Režiser si je pomagal s številnimi dialogi, ki so zgolj miselno doživetje, s pomočjo katerega dojemamo vsebino. Močno celotno doživetje je pa igra posameznih igralcev, zlasti igra Lide Baarove in Schönhalza. Za nemškega režiserja pa je film vendarle priznanja vredna storitev. Obenem z nemško verzijo predvaja Union francosko verzijo »Igralca«. Prvič bomo tako v Ljubljani lahko primerjali razliko v režiji, osnovni igre in rešitvi vseh sem spajajočih problemov v filmu, ko gre za isto obdelano snov. Danes bodo vrteli francoskega »Igralca«, o katerem bomo poročali jutri.

Naše gledališče

DRAMA
Začetek ob 20 uri
Sreda, 2. novembra: Veriga. Red Sreda
Četrtek, 3. novembra: Izsiljena ženitev. Ljubzen-zdravnik. Red A
Petek, 4. novembra: ob 15. uri: Car Fjodor. Dijaška predstava. Izven. Globoko žnižane cene
Sobota, 5. novembra: Žene na Niskavoutrju. Izven. Žnižane cene
Nedelja, 6. novembra: ob 15. uri: Potopljeni svet. Izven. Žnižane cene. Ob 20. uri: Trideset sekund ljubezni. Izven

OPERA
Začetek ob 20 uri
Sreda 2. novembra: zaprto
Četrtek, 3. novembra: Boris Godunov. Red Četrtek
Petek, 4. novembra: zaprto
Sobota, 5. novembra: Poljub. Red B
Nedelja, 6. novembra: ob 15. uri: Mala Floramye. Izven. Globoko žnižane cene. Ob 20. uri: Grofica Marica. Izven. Globoko žnižane cene

Kapelnik Niko Štrifot in režiser Robert Primožič pripravljata operno noviteto in sicer Massenetoovo opero »Don Kihot«. Premiera bo koncem prihodnjega tedna in ob tej priliki se bo delo prvič izvajalo na slovenskem odru.

Fantovska podivjanost

Brežice, 1. novembra. V soboto zvečer je šofiral novi šofer g. Krivce poštini avtomobila na breziški kolodvor. V avtu je imel več ljudi in pošto. Pred Rokovo cerkvijo sta dva vinjena fant merila cesto, kakih 50 m pred avtom pa sta se namenoma ustavila sredi ceste in krillila z rokami. Kljub ponovnim signalom se nista hotela umakniti. Tako je bil šofer primoran avto ustaviti in stopiti k pijanima fantoma. Pozval ju je, naj se umakneta s ceste, da bo lahko nadaljeval pot na kolodvor. Fantka pa sta temu upirala in eden je prišel preklinjati šoferja, češ da ima vsakdo pravico do ceste in da se nikamor ne umakneta. Na ponovno mirno prigovarjanje šoferja je eden potegnil iz žepa odprt nož in z njim navlil na šoferja, katerega pa se je posrečilo prestreči udarec v prsi s tem, da je prijel podivjanega fanta krepko za roko ter mu vzel nož. Pri tem si je sicer obrezal dlan desne roke, preprečil je pa večjo nesrečo. Šoferju se je posrečilo potisniti pijanega fanta s ceste, da je lahko odpeljal na postajo. V informacijo našemu novemu šoferju naj omenimo, da je to v času avtobusnega prometa tukaj poštne uprave, ki traja že dolgo vrsto let, drug primer večje podivjanosti prevzetnih fantov, ki si za višek svoje korajžje dovolijo ustaviti avto in motiti šoferja.

Beležnica

KOLENDAR
Danes: Sreda, 2. novembra katoličani: Verne duše
DANAŠNJE PRIREDITVE
Kino Matica: Polnočni valček
Kino Sloga: V burji in viharju (Poslednja pot Sv. Margarete)
Kino Union: Igralec
Kino Most: Bell Jorgovan
DEJURNE LEKARNE
Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, Bahovec, Kongresni trg 12 in Mr. Nada Komotar, Vlt — Tržaška cesta.

Ozpod sira

Stari tarnajo in zmajujejo z glavami vprašujoč: »O, ta naša mladina! Kam pridemo z njo? Vsa je razdrobljena, vsa podivjana in otopela za srčno omiko.« Oh, ljudje božji, kako ste krivični! Baš te dni sem imel prilike več kot dovolj, da vidim in se prepričam, da je ta sodba na račun naše mladine res krivična. Naj omenim le nekaj primerov.

V soboto sem izbral v papirnici v prometni ulici pisemski papir in bil sem edina stranka v pozni uri. Uslužne prodajalke — sama brhka dekleta — so v kotu prijazno kramljale s tistim nesrečnim Lojzkom, ki ga pogosto srečavamo na ulicah vsega nasmejanega, ko se revček ne zaveda svoje nesreče in preklestava, ki sta mu pa bolezen in življenje vtisnili kot vidni pečat, da vzbujajo pri zdravih namestu pomilovanja le posmeh. »Lojzek! Zebe te, kajne?« ga je ljubezivo ogovarjala ena, medtem ko je druga odhitela v bližnji bujet in se vrnila s skodelico toplega čaja. Gledal sem ubožčovo veselje in hvaležnost, gledal sem radost deklet nad storjenim dobrim delom.

Vsi sveti, Mestni gospe hitita proti pokopališču. Med Hmeljniki ju zaustavi bosonog in rahličen otrok: »Gospo, revček sem, prosim vaju, kupita ta venček! Samo dva dinarja. Zebe me in rad bi šel domov.« Zaničljivo se ozre ena na ubogo siroto, potem pa smeje na prijateljo, rekoč: »Povsod ta beraška nadlega. Za danes bi pa mesto lahko poskrbelo in jo pregnalo oddot.« Ko sem šel mimo znanega groba, sem videl ob gospe prižigati debele sveče in ves grob je bil zasut z dragimi venci. Venci z napisom: »Revim v podporo — mrtvim v spomin!« sem pa pogrešal sredi tega razkošja...

Okoli zapuščenih in osamljenih grobov se je smukal bledav deček. Počasi je jemal iz zavrtkov sveče, jih postavjal na grobove in prižigal. Lani mu je bilo težko, ko je gledal grobove zapuščene, brez cvetja in lučk. Stedil je bore dinarčke — 50 jih je prihranil — kupil svečke, in zdaj jih je ves zadovoljen prižigal. Oče mu je invalid — žrtve dela, mati perica in pomaga pri tujih ljudeh, da se družina preživlja za silo. Ljudje so ga ogovarjali, zmejavali z glavami, se spogledovali in najtrša srca so se omeščala. Segali so v denarnice in mu darovali dinarčke, da je bila njegova dobrata trikrat poplačana.

Domov grede sem razmišljal, kako krivična je sodba, da sta v mladih srcih usmiljenje in ljubezen zamrla. Prišel sem pa tudi do prepričanja, da tako o naši mladini sodijo te tisti, ki so po toposti svojih src enaki onima dvema gospe.

Zlata, mlada srca! Bodite zahvaljena za vso vašo ljubezen in ves vaš spomin do umrlih, bodite pa zahvaljena tudi za ves vaš spomin in dobroto do živih trpinov!

Vladimir

Iz Celja

—c Na praznik vseh svetih so romale ob lepem sončnem vremenu velike množice peš, z avtobusi, avtomobili in kolesi na pokopališče h grobovom svojih dragih. Ljudje so lepo okrasili grobove s cvetjem, zelenjem in venci ter lučkami. Pevsko društvo »Ojlika« je pod vodstvom pevovodje g. Cirila Preglja pelo ob 14.30 žalostinke na okoliškem, ob 15.30 pa na mestnem in na prav tako okrašenem vojaškem pokopališču. Oktet pevškega oddelka gasilske čete v Gaberju je pel ob 15. na bolniškem pokopališču in od grobu gasilskega voditelja Jerneja Vengusta na mestnem pokopališču. Krajevni odbor Legije koroških borcev v Celju je priredil ob pol 12. dopoldne svečanost v spomin padlih in umrlih tovarštev. Svečanosti se je udeležilo mnogo koroških borcev.

—c Obisk tujeve. V oktobru je obiskalo Celje 1213 tujecev (1025 Jugoslovenov in 188 inozemcev) nasproti 1187 v letošnjem septembru in 1154 v lanskem oktobru.

—c Umrli v oktobru. V preteklem mesecu je umrlo v Celju 26 oseb in sicer 11 v mestu in 15 v javni bolnici.

—c Novi prostori delavške knjižnice. Delavska knjižnica se je preselila v dosegljive prostore Borze dela v poslopu Delavske zbornice. Prostori so lepo renovirani. V njih je tudi mala čitalnica. Knjižnica bo poslovala ob 3. t. m. dalje ob ponedeljkih, sredah in petkih od 18. do 20.

—c Dve nesreči. Na Gubnem pri Pilštaju je padel dveletni sinček dinarice Iv. Uršič doma s peči in si zlomil desno nogo. Ko se je peljal 32 letni splavar Viktor Metulj iz Luč v soboto s kolesom proti domu, so se na kolesu zlomile vilice. Metulj je padel s kolesa in se hudo poškodoval po obrazu. Ponesrečenca se zdravita v celjski bolnici.

—c Kozolec je zgorel. V nedeljo okrog 17. se je vnel na Polzeli s senom napolnjen kozolec župana Turnška. Kozolec je pogorel do tal. Gasilec in domačinom se je posrečilo rešiti sosedna poslopja, ki so bila v veliki nevarnosti.

Tragična smrt

Ljubljana, 2. novembra. Poročali smo že o nesreči, ki se je pripetila 4. oktobra na Galusovem nabrežju. Tam je težak, z drveni naložen voz pritisnil dospodnisko pomočnico Julko Funkljevco ob zid poštne direkcije, da je dobila hude notranje poškodbe. Prepeljali jo je takoj v bolnico, kjer so se zdravniki zelo zavzeli za nesrečnico, toda pomagati ji niso mogli več. Po skoraj enomesečnem trpljenju je nesrečna Funkljeva včeraj popoldne v bolnici podlegla poškodbam.

POZOR!

Velefilm po istoimenski
noveli

Igralec

od Fed. Dostojevskaja

Dobili smo tudi francosko verzijo našega filma in jo predvajamo dnevno ob 16, in 21. uri. Nemško verzijo predvajamo ob 19. uri.

V nemški verziji: V francoski verziji:
Lida Baarova Viviane Romann
Albr. Schönhals Pierre Blanchard
KINO UNION — TEL. 22-21

DNEVNE VESTI

— Odlikovanje upravnika sanatorija na Golniku. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog ministra za socialno politiko in narodno zdravje je odlikovan upravitelj sanatorija na Golniku g. dr. Robert Neubauer. Odlikovan je v znak priznanja za svoje izredno plodno delo skozi 15 let. Odlikovane je vložil mnogo truda in strokovnega znanja v procvit sanatorija, ki ga že 15 let vzorno vodi.

— Nemški minister sporta na počitnicah v Dalmaciji. Romantično Trsteno pri Dubrovniku ima visokega gosta. Po daljšem bivanju nemškega gospodarskega ministra dr. Funka je prišel včeraj tja na počitnice nemški minister sporta von Tschammer und Osten in se nastanil v vili beograjskega inženirja Milana Dimitrijevića. Parnik »Ljubljana«, s katerim se je pripeljal, se je izjemoma ustavil pred Trstenom, da se je lahko nemški minister izkrcal.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 88 z dne 2. t. m. objavlja pravilnik o obliki, sestavi in označevanju elektroštevcev in o mejah njih natančnosti, avtentično tolmačenje 1. odst. 2. člena uredb o likvidaciji kmetijskih dolgov, konvencije o brezposelnosti-ratifikacija Nove Zelandije, konvencije o brezposelnosti-odpoved Indije in razne objave iz »Službenih novic«.

— »Zvončke« je zajamčeno čisto jedrnat mlo. Po brezkonkurenčni ceni le v milarni Zg. šiška 92 in na Vodnikovem trgu pod lemenatom.

KINO »SLOGA« — TEL. 27-30
Danes ob 16, 19. in 21. uri
napeta tihotapska pustolovščina na morju in filmu
(V BURJI IN VIHARJU)
POSLEDNJA POT
SV. MARGARETE

— 31. decembra preneha prepoved ustanavljanja veleblagovnic. Novosadska trgovska zbornica je imela včeraj sejo, na kateri se je obravnavalo tudi vprašanje ustanavljanja veleblagovnic. Ker preistane 31. decembra v smislu uredb o trgovinskih prepovedi ustanavljanja veleblagovnic, je bilo sklenjeno naprositi trgovskega ministra, da bi tudi po tem roku re dovoli ustanavljanja veleblagovnic, ki so škodljive širokim slojem naših trgovcev pa tudi potrošniku občinstvu.

so mu razmesarila obe nogi in je bil takoj mrtev. Njegovi tovariši niso niti slutili, da se pripravljajo na samomor. Vsi so mislili, da je bil srečen in zadovoljen. Zapustil je pisarno, naslovljeno na svojo sestro, ki je učiteljica nekje pri Ptuj. Vsebinska pisma pa ni znana.

— Pojasnilo. Pred dnevi smo poročali o starih mladih bivših dijakih, ki so zbirali prispevke za knjigo o svojem potovanju na Opienac. Med njimi je bil omenjen tudi Viktor. Da ne bo krivicega sumničanja, ugotavljamo, da g. Viktor Vah ni identičen z omenjenim Viktorjem in s to stvarjo seveda ni v nobeni zvezi.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo jutraj megleno in hladno, čez dan lepo vreme. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Beogradu, v Splitu, na Rabu in v Dubrovniku 15, v Zagrebu 13, v Mariboru 12,4, na Visu 11, v Ljubljani 10,4, v Sarajevu 9. Davi je kazal barometer v Ljubljani 760,7, temperatura je znašala 0,5.

— Zrtve prometa. V bolnico so včeraj prepeljali 68 letnega trafikanta Jurja Rafolda iz Medvodi, ki ga je na znanem nevarnem ovinku v Medvodah podrl neki avtomobilist in ga nevarno poškodoval, da je dobil starček hude notranje poškodbe. Njegovo stanje je resno.

— Brat ubil brata. V banovinski bolnici v Glini je umrl v ponedeljek kmet Stevan Majstorovič. Zaradi neke malenkosti se je bil spri s svojim bratom Jakobom, ki ga je udaril s kolom po glavi, da mu je prebil lobanjo.

— Smrtne nesreče na cesti. V ponedeljek jutraj se je pripetila na cesti med Topolovcem in Siskom smrtna nesreča. 50-letna Ljuba Boronjak je prišla pod voz poln z mlekom napolnjenih kant. Voz se je namreč prevernil in pokopal pod seboj voznika Stevo Keziča. Ljubina moža in njo. Ljuba je bila takoj mrtva, njenemu možu je zlomilo levo nogo, Kezič je pa zadobil težke poškodbe po vsem telesu.

— Dva samomora. Včeraj jutraj so našli blizu tovarne Ikarus truplo delavca Milovana Nikolića iz Subotice. Nikolič je skočil pod vlak in bil je ves razmesarjen ko so ga našli. Življenje si je končal tudi delavec Dušan Ilić v Beogradu. Mučila ga je težka bolezen in zato je obupal nad življenjem. Skočil je z mosta in obelzel v Karagorjevi ulici na pločniku mrtev.

— Izjalovljen roparski napad. V ponedeljek zvečer sta hotela dva oborožena roparja izropati stanovanje zagrebškega zobozdravnika dr. Riharda Kleinkinda. Go-

je zapora veljala le za klavnico. Bolezen se ni več pojavila, zato je bil današnji prvi sejem v mesecu dovoljen. Prošet je bil precej živahen.

— Iz Pevaj k vilošiti davnih napovedi za odmore sgrajdarstva za dnevno leto 1938. Davnina uprava za mesto v Ljubljani razglasi, da se mora za vsako postopje, ki je po predpisih zakona o neposrednih davkih zavezano k sgrajdarini v smislu razpisa finančnega ministra z dne 12. oktobra 1938. vilošiti davnina napoved v času od 1. do 30. novembra. Podrobna navodila o vilošitvi davnine napovedi so objavljena v posebnem razglasu.

— Iz Tramvajski promet k Sv. Križu bo ob delavnih ureh tako, da bo vozil od 6. do 7.45 vsakih 6 minut, od 7.45 do 12.30 vsakih 24 minut, od 12.30 do 19. vsakih 6 minut, od 19. do 21. vsakih 24 minut. Ob nedeljah od 6. do 12.30 vsakih 12 minut, od 12.30 do 19. vsakih 6 minut, od 19. do 22. pa vsakih 12 minut. K Sv. Križu vozi proga št. 2, t. j. iz Most, skozi mesto mimo kolodvoza do Sv. Križa in obratno.

— Iz Vse posetnike velikega koncerta Glasbene Matice, pa tudi one, ki se sicer zanimajo za naše glasbeno življenje opozarjamo, da je izdala Glasbena Matica danes koncertni spored za slavnostni koncert, ki bo 7. t. m. v veliki dvorani Uniona v proslavo našega osvobodjenja in zedinjenja.

V tem koncertnem sporedu je priobčena podrobna analiza škerjančeve najnovejše simfonice kantate za soli, zbor in orkester, ki jo bo izvajala Gl. Matica s sodelovanjem solistov Heybalove, Kogejve, Banovca in ravnatelja Betetta ter simfonije orkestra ljubljanske Filharmonije prihodnji ponedeljek. Za lažje in boljše razumevanje dela je neobhodno potrebno, da vsak posetnik to analizo, ki jo je sestavil avtor sam, pazno in tudi večkrat prečita. Opozorjamo na ponedeljkov koncert, za katerega so vstopnice v predprodaji v knjižarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu.

— Iz Vid vaših oči si obvarujete le z optično čistimi brusenimi stekli, katere si nabavite pri strokovnjaku Fr. P. Zajcu. Izpraznjen optiku. Stari trg 9. Ljubljana.

— Iz šentjakobčani otvorijo letošnjo sezono v soboto 5. t. m. ob 20. 15 z dr. Križarjevo 3. dejansko dramo »Skoljok«. Je to družinska drama, kakor se jih dogaja dandanes vedno več. Pisatelj nam v tem svojem delu prikazuje borbo človeškega duha zoper gnulobo in borbo za lepše življenje. Uprava odra je posvetila uprizoritvi vso pozornost in je pripravila za predstavo povsem novo scenarijo. Pri predstavi sodelujejo prve moči odra: Bučarjeva, Mlekuševa, Petrovič-Wrščerjeva, Gnidovec, Hanzlič, Košak in Weber. V nedeljo 6. t. m. ob 20. 15 se igra ponovi. Kupite vstopnice že v predprodaji, ki bo od sobote dalje.

— Stanje starešine Slabeta se je zboljšalo. Hudo ranjeni starešina sreskega sodišča iz Cerknice France Slabe, ki je nanj streljal sodni oficijal Anton Rožanec, je na j. Leončiču. Njegovo stanje se je precej zboljšalo.

— Iz »Igralec« od danes naprej v dveh verzijah. Sloviti film po znameniti noveli ruskega pisatelja Dostojevskaja »Igralec« je izdelan, kakor smo že poročali v dveh verzijah, v francosčini in nemščini, s francoskimi in nemškimi igralci. V nemški verziji, v kakršni se je film včeraj predvajal, smo videli Lido Baarovo in Albrehta Schönhals. Uprava kina Uniona si je pribavila še francosko verzijo tega filma in bo pokazala občinstvu pri nekaterih predstavah to verzijo s Pierreom Blanchardom in Viviane Romance v glavnih vlogah. Privikrat bo lahko torej občinstvo kontroliralo, s katerimi igralci in v kateri verziji je film boljši, lepše igran, lepše režiran in izdelan. Omeniti moramo, da je francoska verzija izdelana popolnoma samostojno, da so dialogi drugačni, prizori povsem različni od nemške verzije in da tedaj francoski film »Igralec« ni noben prevod ali sinhronizacija nemškega filma s francoskim dialogom. Primerjava obeh filmov bo res zanimiva in radovedna, kakšno sodbo bo izreklo občinstvo o enem filmu v dveh verzijah, — ali ugaia bolj nemški ali francoski film. Nemški film »Igralec« se bo predvajal od danes dnevno ob 19. uri, francoska verzija pa dnevno pri dveh predstavah in to ob 16. in 21. uri.

— Izjalovljen roparski napad. V ponedeljek zvečer sta hotela dva oborožena roparja izropati stanovanje zagrebškega zobozdravnika dr. Riharda Kleinkinda. Go-

širite
»Slovenski Narod«!

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej Prekliti, izjave beseda Din 1.—, davek posebej.
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

60 PAR ENTLANJE
izuriranje, vezanje zaves, perila, monogramov, gumbic. Velika zaloga perja po 6.75 din.
»Julijana«, Gosposvetska c. 12.

Nepremočljive Hubertuse
trenčke in vse vrste dežnih plaščev, oblek, perila t. d. najboljše nakup pri
PRESKEE,
Ljubljana, Sv. Petra cesta 14.

KLIŠEJE
ENO
VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

OREHE
i orehova jedra najboljše
valitite vam dobavi v poljubni
obliki in po zelo ugodni ceni
vrška M. Soper, Hrastnik. —
Zahtevajte vzorec oferto. 2548

POUK

Beseda 50 par. davek posebej
Najmanjši znesek 5 Din

Strojepisni pouk

(Desetprstni sistem.)
Večerni tečaj, oddelki od 1/2. do 8. in od 1/2. do 8. zvečer za začetnike in izvečence — pouk tudi po diktatu. Vpisovanje dnevno od 6. do 8. ure zve. Edinstvena strojepisnica, največja v Sloveniji s 40 pisalnimi stroji raznih sistemov. Novost v strojepisnici bo tudi računski stroj. Pričetek pouka 3. novembra. Solina zelo nizka. — Christofor učni zavod, Domobranska cesta 15. Tel. št. direktorja 48-43. 2504

SLUŽBE

GOSPODINJA
poštena, varčna in pridna išče službo pri starejšem gospodu samcu ali vdovcu, event. gre tudi k mali družini. Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Starejša kuharica«. 2531

SPORT

— Beograd : Paris 2:1. V Parizu je bila včeraj medmestna tekma med nogometnimi reprezentancama Pariza in Beograda. Beograjčani so nudili izvrstno igranje in so zlasti glede tehničnega znanja precej prekašali domače. Zmagali so zaslužno 2:1.

— Jugoslavija : Argentina 3:0. Po lepem uspehu v Sao Paulu v Braziliji, kjer sta se naša teniška reprezentanta Puncčec in Pallada plasirala na turnirju za prvenstvo Brazilije v finale in je Puncčec postal prvak Brazilije, Pallada pa je zavzel drugo mesto, sta odpotovala v Argentino. V Buenos Airesu sta kot reprezentanta Jugoslavije igrala nasproti Argentini. Pallada je premagal Rusella 6:2, 6:3, 6:3, Puncčec pa Pappoja 6:1, 6:1, 6:3.

Tudi v dublu sta bila Jugoslovena premočna in sta gladko zmagala v treh setih 6:1, 6:0, 6:1. Stanje dvoboja, v katerem sta na sporedu še dva singla, je 3:0 za Jugoslavijo in je torej njena končna zmaga že zagotovljena.

— Obširen program naše nogometne reprezentance za leto 1938. Jugoslovanski nogometni savez je objavil program namernih meddržavnih tekem za sezono 1938. Nekatere so že sklenjene, glede drugih bodo pa pogajanja kmalu zaključena. Program obsega: 8. januarja nogometna tekma proti reprezentanci Portugalske v Lisabonu, 5. aprila proti reprezentanci Nemčije na naših tleh, 10. maja proti Rumuniji v Bukaresti, 18. maja proti Italiji v Beogradu in 21. maja proti Angliji v Beogradu, 30. avgusta proti Češki v Pragi, 6. septembra proti Poljski na naših tleh in 10. septembra proti Rumuniji tudi na naših tleh, 6. novembra proti Nemčiji v Berlinu. Če bo obveljal ta program, se bo naša reprezentanca prvič spoprijela z angleško in nemško. Tekma z reprezentanco Anglije je baje že sklenjena.

Iz Ptujja

— Na grobeh. Izredno lepo vreme na praznik Vseh svetnikov je privabilo ogromne množice ljudstva na mestno pokopališče in pokopališče v Rogoznici, da počaste spomin mrtvih. Grobovi so bili lepo urejeni ter okrašeni s cvetjem in lučicami. Letos tudi ni ostalo pozabljen vojaško pokopališče v Strnišnji pri Sv. Lovrencu na Dr. P. Na pobudo oblasti so preskrbeli narodna društva, da so bili vojaški grobovi okrašeni in da so bile prižgane na njih svečke. Molitve so opravili očetje kapucini iz Ptujja. Oddelek vojakov pa je oddal v spomin častno salvo. Slovesnosti na vojaškem pokopališču se je udeležilo tudi mnogo prebivalstva iz Ptujja in zastopniki oblasti središčnega in lokalnega. Prah ter deputacija sokolstva.

— Reklamacij za vpis, odnosno izbris iz volilnega imenika je bilo vloženih za Ptuj 164 in sicer 72 za vpis in 96 za izbris. V mestu bodo glede na priključitev bližnjih občin k Ptujju štiri volišča.

— Nova telefonska zveza je bila te dni otvorena s pošto Juršinci občina Sv. Lovrenca v Slov. gorah.

— S kolesa je padel. Delavec Franc Dolenc iz Dežne pri Majšpergu se je vracal s kolesom domov. Na cesti pa so se mu zlomile na kolesu vilice, tako da je padel.

JULIO MEINL
UVOZ KAVE
preselili
smo se v novi lokal
Tyrševa cesta št. 2
(Hotel Slon)

z obrazom naprej. Zlomil si je nosno kost in dobil tudi druge poškodbe. Prepeljan je bil v bolnico.

— Z vilami nad očma. V Mostju pri Pacinju je napadel posnovljenč svojega 50 letnega rednika posestnika Antona Toplaka z vilami ter mu zadal težje poškodbe. Zlomil mu je tudi levo roko.

Iz Brežic

— Vsi sveti. Sicer precej zapuščeno mestno pokopališče je dobilo na včerajšnjem dan spomina na naše pokojne tostran in onstran meje, praznično lice. Grobovi skoro pozabljenih očetov, mater bratov in sester so bili povsem izpremenjeni, lepo okrašeni s cvetjem, okoli njih posut bel pesek, na njih so pa plapolale številne svečke.

— Radi jabolka z nožem v roko. V soboto sta se v Arnovih selih pri Brežicah radi jabolka sprla 12 letni Strnad Ivan in njegova 14 letna sestra Terezija. Slednja je namreč dobila od očeta jabolko za popoldansko malico, dočim ga njen brat ni dobil za kazen, ker je žalil očeta. Ko je fant začutil to kazen in sta se roditelja odpravila, se je raztogotil in zahteval od sestre, naj mu izroči jabolko, sicer da jo bo pretepel. Nekaj časa sta se prerivala po kuhinji, ko pa se bratu le ni posrečilo obvladati močnejše sestre in ji vzeti jabolko, je ves togoten pograbil kuhinjski nož ter z njim navalil na sestro. Razjarjeni otrok je prizadel sestro poškodbo na desni roki, ki pa ni huda. Nadaljnje prelivanje krvi je preprečil oče, ki je fanta pošteno kaznoval, hčerkico pa odpeljal v bolnico.

PRISTOPAJTE K JČ LIGI!

Mestni pogrebni zavod
Ljubljana

Ožalošeni javljamo, da je dne 2. novembra t. l. po daljšem trpljenju, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal naš ljubljani soprog, gospod

ing. Ciril Žnidaršič

univ. profesor

Pogreb dragega pokojnika bo v petek, dne 4. t. m. ob 1/2. uri popoldne izpred mrliške veže splošne bolnišnice na pokopališču k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 2. novembra 1938.

Globoko žalujoča soproga **FRANICA** in ostalo sorodstvo.

Danes nepreklicno zadnjikrat ob 5., 7.15 in 9.30 zvečer

BELI JORGOVAN

KINO MOSTE

— Izpremembe v občinskih mejah. »Službene novice« objavljajo odlok, da se iz občine Sevnica v brežiškem srezu izločijo vasi Pečce, Gornje Brezovo, Lončarovi dol in Žigarski vrh in da se priključijo občini Blanca.

— Novi grobovi. Včeraj jutraj je umrl v Ljubljani dvorni svetnik v pokopju g. Rudolfa Persch. Pokojnik je bil v Ljubljani splošno znan. Pogreb bo jutri ob 14.30 iz hiše žalosti Rimske ceste 20 na pokopališču k Sv. Križu. V ponedeljek ponoči je umrla v visoki starosti 83 let ga. Uršula Dergane, rojena Kapsch, mati zdravnika dr. Franca Derganca. Pogreb bo danes ob 15.30 iz hiše žalosti Komenskega ulica 4 k Sv. Križu. Danes je umrl v Ljubljani univ. prof. ing. Ciril Žnidaršič. Pogreb bo v petek ob 14.30 izpred mrliške veže splošne bolnice. Včeraj je pa umrla v Ljubljani dolgoletna naročnica »Slovenskega Naroda« ga. Marija Cesar. Pogreb bo jutri ob 14 iz splošne bolnice. Pokojnikom blag spomin, težko prizadetim svojcem naše iskreno sožalje.

— Samomor Slovenca v Kragujevcu. V ponedeljek ponoči je skočil v Kragujevcu pod tovorni vlak poslovođa Vojno-tehnične zavarstva Maks Posega. Strojovodja je takoj ustavil vlak, toda bilo je že prepozno. Vlak je mladeniča razmesaril. Kolesa

lo naključje je hotelo, da se je roparski napad ponesrečil. Roparja sta pripravljala tudi umor. Zvezala sta zdravnikovo služkinjo in dve uri čakala in ordinacijo na zdravniku, da bi ga umorila in izropala njegovo blaginjo. Slučajno sta pa srečala v veži služkinjo nekega drugega zdravnika. Ustrašila sta se in pobegnili.

Iz Ljubljane

— Iz Tramvaj je prevozil včeraj 40.000 do 45.000 ljudi. Naš tramvaj ni imel še nikdar takšnega prometa kakor včeraj. Dolej tudi še ni bilo prilike, da bi tramvaj lahko prevozil toliko ljudi, saj se n. pr. v st. Vid ali na Vič ne usmerjajo nikdar takšne množice kakor na pokopališče k Sv. Križu o vseh svetih. Po prevoji strokovnjakov je naš tramvaj prevozil včeraj od 40 do 45 tisoč potnikov, to se pravi nad polovico ljubljanskega prebivalstva. Natančne številke o včerajšnjem tramvajskem prometu še niso znane, ugotovljeno pa je zanesljivo, da je bil včeraj tramvajski promet rekorden.

— Iz živinski sejni zopet dovoljeni. Zadnji živinski sejem je bil v zadnjem trenutku prepevadan, ker so v mestni klavnici pri govedih, eni živali, ugotovili slinavko in parkljevko. Ker je bil znan izvor živali, ni bilo treba posebnih sanitarnih odredb in

URŠULA DERGANČ
roj. KAPSCH
umrla v noči 31. oktobra 1938 v 84. letu, previdena s tolažili sv. vere.
Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v sredo 2. novembra ob pol štirih iz hiše žalosti, Komenskega ul. 4 v Ljubljani, na pokopališču pri sv. Križu.
Sv. maše zadušnice se bodo brale v župnih cerkvah sv. Petra v Ljubljani in sv. Štefana v Semiču.
Prosimo tihga sožalja.
LJUBLJANA, dne 2. novembra 1938.

ZALUJOČI OSTALI :
DR. FRANČ, RUDOLF, JANEZ, ŠTEFAN, sinovi; MARIJA KAMBIČ, TEREZIJA HOFFMANN, KRISTINA ŠOBER, ANA SEPAHEK, hčere; zetje, sinahe, vnuki in vnujke.

Rečem Vam:
TA HRANA ZA KOŽO Z
BIOCELOM JE ČUDOVITA!

To dokazuje
da se koža
da
hraniti

Moj
zdravnik
mi je dejal,
da se Bioceol,
vsebovan v tej posebni hrani za kožo,
pridobiva iz skrbno izbranih mladih živali. Globoko
prodre v kožo in dovaja ji hrano,
ki je potrebna, da postane čvrsta,
sveža in mlada. Bioceol je iznašel neki
glasoviti profesor dunajskega vseučilišča
Zdaj je Bioceol kombiniran z rožnato kremo
Tokalon baš v pravem razmerju, da lahko
redi kožno tkivo. Uporabljajte to kremo
zvečer, jutraj pa uporabljajte belo kremo
Tokalon. V 3 dneh Vam bo pokazala pot,
da se rešite napak svoje polti in ohlapnih
mišic lica. Pri poizkusih, ki jih je dr. Stejskal
napravil na kliniki dunajskega vseučilišča
pri ženah od 55 do 72 let, so gube
tzninile v roku šestih tednov.

Lep prosvetni praznik v Retečah

Nova trirazrednica je bila v nedeljo slovesno odprta

Reteče, 31. oktobra. Poznim rodovom reteške šole občine bo ostal večerjajši dan v nepozabnem lepem spominu. Otvorili smo nov prosvetni hram, ki dela naši ljubki vasici čast, obenem so pa Retečani s tem dokazali, da se pravilno zavedajo, kako potrebna je današnji človeku izobrazba.

Slovesnost je otvoril z govorom staroškí župan, Retečan g. Avguštin, ki je pri srčno pozdravil vse navzoče, med njimi sreskega načelnika g. Kalka. Globoko se je dojmil vseh lep pozdravni nagovor sivolasega svečenika, kanonika g. Mraka, ki je tudi opravil obred blagoslovitve ob asistenci duhovnega svetnika g. Meršolja in župnika g. Stularja. Pred blagoslovitvijo je zapel moški pevski zbor priložnostni koral, zaigrala pa je tudi državno himno godba. Slovesnost je povzdignil pevski zbor tudi s pesmama Zdravico in Oj Triglav. Dve priložnostni deklamaciji je sledil nastop mladinskega pevskega zbora, ki je lepo zapel ciklus narodnih pesmic.

Kot zadnja sta govorila zastopnik g. bana prosvetni šef dr. Lovro Sušnik, potem pa šolski upravitelj g. Lovro Korenčan, domaćin, na katerega ramenih je slonel levji del vsega administrativnega in organizatornega dela med gradnjo nove šole. G. upravitelj je podal verno sliko težav, ki so jih imeli Retečani, predno se je začela nova šola graditi. Himna »Hej Slovane« je zaključila slavo, potem pa so blagoslovili še novi Zadržni dom tik stare šole. Tam se je potem tudi razvila zabava, ki je trajala tja do večernih ur.

Gostom je bila v šolskih prostorih servirana zakuska. Nova šola, ki je bila ta dan na ogled vsem, ustreza modernim zahtevam šolskega življenja. Pred šolskimi sobami so prostori hodniki, otroci bodo sedeli na stolčkih in pri mizah, table so celostenske, odrov ni (učitelj je prijatelj deci in ne nekaj zvišenega), tla so ladijska, razsvetljava električna, predvsem pa: okna so velika, skoraj celostenska, da bo imela deca dovolj svetlobe, svežega zraka in solnce. Tako je prav! Zdravje mladine nad vse.

Med veselim sviranjem »Iz bratskog zagrljaja« se je zgrnila množica okrog slavnostne tribune pred novim šolskim poslopjem, odetim v državne zastave, mlaje in zelenje. Pokali so možnarji, zvonovi so radostno peli.

Clark Gable - novinar

Slavni hollywoodski filmski igralec Clark Gable je postal lastnik novin. Pred 30 leti je bil v Stocktonu, državi Ohio, še skromen hotelski uslužbenec. Spremljal je goste v dvigalu. Čez nekaj let je dobil službo pri nekem starem uglednem listu, kjer je nabiral naročnike, pozneje pa oglasne. Takrat mu je prinašal vsak zaslužen dolar veliko veselje. Tako je pač vedno na svetu. Čim težje človek denar zasluži, tem večje veselje ima z njim in tem bolj ga ceni. Izjeme so seveda tisti, ki vse sprosti zapijejo, pa naj bo še tako težko zaslužen.

Iz siromašnega agenta je postal Clark Gable milijonar. Stocktonski list, ki je zanj nekoč delal, se imenuje »Portland Oregonian«. Zdaj je Clark Gable to novinsko podjetje kupil. Kot milijonar si pač lahko dovoli luksuz, da krije primanjkljaj. Vse kaže, da sam ne bo pisal člankov za »Portland Oregonian«.

100 letni starci in tobak

Ce se pojavi v listih vest o stoletnem ali blizu sto let starem starcu, je navadno pri tem rečeno, da mu pipa še vedno diši. To se sliši dokaj čudno, če pomislimo, da velja tobak splošno za strup in da pretežno tobak zdravnikov trdi, da kaja človeku škoduje. Nemški učenjak dr. Greef iz Stuttgarta se je potrudil in je s pomočjo državnih uradov proučil življenjske razmere vseh okrog 100 let starih ljudi v Nemčiji. Takih ljudi je zdaj v Nemčiji okrog 124. od teh dve tretjini žensk.

Od teh pred sto in več leti rojenih žensk ni nobena nikoli kadila. Pač so pa moški vsi kadilci. Za svoje dolgo življenje se morajo v prvi vrsti zahvaliti zmernosti in treznosti, vendar je pa presenetljivo, da jim kaja ni škodovala. To se da pa lahko pojasniti. Skoraj vsi ti starci so kmečkega stanu. To pomeni, da so kadili večinoma na prostem in da niso sedeli v zakajenih, zaprtih prostorih, kar je pri kaji najbolj škodljivo.

Križanje leva s tigrico

V londonskem živalskem vrtu imajo enega najzanimivejših križancev-tygiona, zver, ki je nastala s križanjem sibirskega tigra in afriške levjice. To redko in dragoceno zverino je poklonil londonskemu živalskemu vrtu njegov v Mandžuriji živeči prijatelj. Tygion ima nekaj karakterističnih levjih lastnosti in potez, na svojem zimskem kožuhi, pa enako karakteristične tigrove proge.

Radovedni biologi bi pa radi videli tudi križanca leva in tigrice. Zato so izbrali v živalskem vrtu dve krásni zveri in vsa javnost se zanima za to čudno križanje. Začetek pa ni bil razveseljuj. Ko so leva in tigrico zaprli v skupno kletko, sta navadila drug na drugega in se jela tako srdito obdelavati, da bi bilo kmalu konec enega ali drugega. Vmes so morali poseči čuvaji in spraviti vsakega v svojo kletko. Zdaj je med njima železna mreža in tako čuvarji da se bosta polagoma sprijateljila. Izgubili tudi še niso upanja, da se bo križanje leva in tigrice posrečilo.

OTROŠKA MODROST

Na plaži kara mati hčerko, ker je poredna.
— Če ne boš prijaznejša, ne boš nikoli imela prijateljev.
— To mi je vseeno, saj nočem prijateljev, omožiti se hočem.
— Kaj misliš, da boš našla moža, če boš vedno tako poredna in zadirčava? Kje se bo pa našel mož, ki bi hotel tako ženo.
Hčerka se pa lokavo nasmehne in odgovori:
— In vendar se najde eden.
— Kdo pa?
— Naš očka.

Dve smrtni nesreči na postaji v Ljutomeru

V soboto se je smrtno ponesrečil kretničar Jože Horvat, v ponedeljek je pa vlak povozil viničarja Matijo Vogrinca

Ljutomer, 1. novembra. V soboto popoldne se je pripetila na železniški postaji v Ljutomeru težka nesreča, ki je zahtevala življenje očeta dveh nedorastlih otrok. Radi pomanjkanja železniškega osebja na postaji v Ljutomeru je tu opravil službo kretničarja 37-letni Jože Horvat iz Murske Sobote. To službo je opravil v Ljutomeru že 14 dni. Ko pa je bilo v soboto na postaji lokalno premikanje, je skočil na prvo stopnico vagona. Držal se je z eno roko za vagon, z drugo roko pa je treščil v kretniški podstavek tako močno, da se je zdrobil kretniški podstavek. Horvat pa je vrglo pod kolesa vlaka, ki mu je šlo čez trebuh. Nesrečnejši je bil takoj mrt.

Na kraj nesreče je prišla uradna komisija, ki je ugotovila vzrok. Prihiteja sta tudi zdravnik dr. Porekar in dr. Haring, ki pa sta mogla ugotoviti le Horvatovo smrt. Pokojni Horvat zapušta ženo in dva otročka. Vest o nesreči je globoko pretresla vse železniško osebje ki je v pokojnem imelo

dobrega delavca in stanovskega tovariša. Sredi ob 1943 se je pripetila na železniški postaji še ena nesreča, ki je tudi zahtevala človeško žrtve. Ko je prihajal na postajo v Ljutomeru večerni vlak, je hotel viničar iz Hermancev Matija Vogrinca s kolesom se v zadnjem hipu čez železniški tir. Ker pa je svojo pot slabo preračunal, ga je na tiru dohitela lokomotiva, ga podržala in potiskala pred seboj s kolesom vred kakih 10 m. Zdrobila mu je noge in prezela trup, da je takoj izdihnil. Slednjič ga je vrglo s tira. Na kraj nesreče so prihitali ljudje, da bi nesrečnemu pomagali, pa so takoj spoznali, da je lokomotiva že opravila svoje strašno delo. Kmalu je prišla komisija, v kateri sta bila zdravnik dr. Porekar in dr. Haring ter orožniki in zastopnik železnice. Občina je poskrbela, da so prepeljali Vogrinčovo truplo v mrtvašnico. Pokojni Vogrinca je bil viničar g. Kovarčiča iz Cvena. Star je bil 35 let. Zapušta ženo in pet neposkrbljenih otrok.

Odvetnik ustrelil odvetnico

Pretrpna tragedija med obravnavo v ameriški državi Illinois

V nekem velikem mestu ameriške države Illinois izvršuje neki advokat že dolga leta svoj poklic. Toda sreče nima. Izmed 711 procesov, kolikor jih je doslej vodil, jih je dobil samo 21, med katerimi je bilo pa nekaj zelo težkih. Ti so mu delali toliko preglavice, da je bil neprestano zaposlen. Z njimi si je priboril tudi toliko slovesa, da mu ni bilo treba zapreti pisarne. To je advokat dr. John Whitney, ki mu je bil nedavno poverjen zagovor nekega tolovaja. Dotični zločinec se je rad bahal s svojimi neizmernim bogastvom in sicer po pravici, saj je res razpolagal z velikimi denarnimi sredstvi. Advokat je napel vse sile, da bi ga rešil. Obetal se mu je mašten honorar.

Proces je postajal pikanten s tem, da je bil nasprotni advokat ženska in sicer dr. Anne Fornetova. Ona je zagovarjala drugega tolovaja. Med gangsterji sicer običajna solidarnost je tu odpovedala. V tem primeru je šlo celo za prav ostro nasprotje. Oba tolovaja sta se hotela rešiti s tem, da sta valila krivdo drug na drugega. Tako sta si skočila v lase tudi odvetnik in odvetnica in ljudje so se čudili, da zna ženska tako dobro paralizirati vedno hujše napade nasprotnega advokata. Med advokati in tudi sicer v javnosti se je govorilo, da je nevihteško nastopanje advokata proti ženski samo poza. Znano je bilo namreč dobro, da namerava dr. Whitney v kratkem zasnoviti Fornetovo. S tem ji je baje hotel onemogočiti, da bi pokazala vso svojo duhovnost in advokatske sposobnosti.

Ni bilo nobenega dvoma, da bo zmaga odvetnica. Sodniki bodo obsodili advokata. Druga pa osvobodila, tako je kazalo na obravnavi. Prva je govorila odvetnica, za njo pa odvetnik, ki mu je obraz kar žarel. Napel je vso svojo govornost, toda čutil je, da je njegovo prizadevanje zaman. In v glavi mu je kljuvala misel: Ze zopet izgubljena pravda. Tedaj je zaključil svoj govor z mogočnim glasom: »Vsa krivda leži na onem drugem, ki ga zagovarja ta lepa žena. Ze

slišim radostne klice navzočega občinstva, če bo moj klient obsojen, njen pa oproščen. Toda dame in gospodje, nikar se prezgodaj ne veselite! Ne pozabite, da ne gre samo za svobodo izgubljenega človeka. Gre tudi zame, za moj dober glas. Ta pa ni poceni. Ne veselita se prezgodaj!«

In v naslednjem trenutku je advokat potegnil samokres, pomeril na odvetnico in sprožil. Zadel je tako dobro, da se je mrtva zgrudila. Sodišče bo moralo zdaj odločiti ali naj pošlje advokata v umobolnico ali na električni stol.

Za večjo varnost na cestah

V ameriški državi Michigan so dobili na cestah novo varnostno napravo, ki se bo gotovo kmalu razširila po vsem svetu. 30 m narazen so postavljeni ob obeh straneh ceste stebriči, ki imajo na obeh straneh po tri reflektorje, pritrjene drug na drugem v posevni vrsti. Ti reflektorji odražajo luči avtomobilov desetak metrov in od poljubnega doseganja reflektorja. Razen tega pa soferjema ne jemljejo vida.

Tako so ceste ob obeh straneh označene z dvema vrstama močnih luči, tako da vidi avtomobilist cesto daleč pred seboj dobro razsvetljeno. V reflektorjih in kovinskih zrcal, ki sčasoma obledijo, temveč posebno novo steklo, kateremu pravijo lucit in ki ni samo povsem čisto, temveč tudi upogljivo in nezdroljivo. Ta nova varnostna naprava se je zelo dobro obnesla na 135 km dolgi cesti iz glavnega michiganskega mesta Lansinga do avtomobilskega mesta Detroita. Ameriška statistika kaže, da se pripeti 60 odst. vseh avtomobilskih nesreč ponoči, čeprav je ponoči avtomobilski promet za dve tretjini manjši, kakor podnevi. Na cesti, ob kateri so postavili stebriče z močnimi reflektorji, se je število avtomobilskih nesreč zelo skrčilo.

Načrti amaterske družine

Šentjakobskega gledališkega odra v novi sezoni — Dramatično šolo bo vodila Polonca Juvanova

Ljubljana, 2. novembra. Pred 18 leti je skupnica idealnih in zavednih ljudi iz Gospodarskega naprednega društva za šentjakobski okraj ustanovila dramski odsek. To je bilo rojstvo šentjakobskega gledališča v Ljubljani, ki je danes najboljši slovenski amaterski oder. Od poštovnih članov, ki delajo za oder od ustanovitve, so danes člani odra še gospa Metka Bučarjeva, D. Bučar, A. Gnidovec in V. Markič. Prihodnje dni bodo šentjakobčani otvorili novo sezono v Mestnem domu. Gospa Metka Bučarjeva, ki dela za oder že osemnajsto leto z ljubeznijo in poštovanostjo, kakršno je najti dandanes redko v podobnih društvih, nam je o novi sezoni šentjakobčanov pripovedovala takole, ko smo jo prosili za razgovor:

— Lani smo zaključili našo sezono dokaj zgodaj. Finančni uspeh lanske sezone ni bil slab, a tudi ne tak, da ne bi imeli zdaj denarnih skrbi. Člani naše igralske družine sodelujejo sicer zastoj, a stroški za vzdrževanje amaterskega odra, kakršen je šentjakobski, so precejšnji. Letos bomo vprižarjali dela, ki bodo gledalce zabavala in razvedrila, zlasti dobre slovenske gledališke igre. Kakor doslej v vseh sezonah, nas bo pa kljub temu tudi v bodoči vodila misel, da je treba nuditi tudi z amaterskega odra kakovosten spored. V našem gledališču naj se ljudje nasmajejo in zabavajo, s čimer pa ni rečeno, da je treba zaradi tega vprižarjati manj vredna dela. Otvoritvena predstava bo Kraigherjeva drama »Školjica« v režiji g. Petroviča. To bo dne 5. t. m. Teden dni pozneje pa že druga letošnja premiera, in sicer Golarjeva komedija »Vdova Rošinka« v režiji g. Polonce Juvanove. Sledil bo Haškov »Svejk« v režiji g. Battelina, naš Lavrič že študira vlogo Švejka. Vprižoriti nameravamo to delo z vso dostojnostjo, sodelovalo bo okrog 30 oseb. V režiji g. Eyperja pa pride kmalu nato na oder francoska komedija »Trgovca s srečo«, ki je uspešna na vseh odrih, kjer so jo vprižorili.

Kakor vsako leto, bomo tudi v novi sezoni pripravili pet premier in ponavljali nekaj del z lanskega repertoarja.

— Kako je z naraščanjem za amaterske odre?

— S tem vprašanjem se ubijamo že dolgo. Upam da smo ga rešili na ta način, da smo usanovili dramatično šolo, katero bo vodila g. Polonca Juvanova. Vsako nedeljo popoldne se bodo mladi za odrsko umetnost navdušeni gojenci praktično učili. S študijem mladinske igre bodo pričeli in se tako uveli v vse veščine, ki so potrebne za nastopanje na odru. Dobra naraščanja je čedalje manj, zato smo se odločili za ustanovitev dramatične šole. Zmožne začetnike bomo takoj porabili za manjše nastope v sezoni. Doslej se je v šoli prijavilo okrog 30 mladih ljudi. Prepričani smo, da bo šola dosegla svoj namen in izpolnila veliko vrzel v vzgoji našega amaterskega gledališkega paraščaja. S pridom bodo porabili pridobljeno znanje v naši šoli in na našem odru zlasti gospodje in gospodične, ki bodo pozneje prišli na deželo kot učitelji in podobno.

Milka Bučarjeva

Šentjakobski gledališki oder se v polni meri zaveda svoje naloge in se ne boji žrtve, naša dolžnost pa je, da podpremo prizadevanje odlične amaterske družine, ki je v 17 letih dokazala, da izpolnjuje lepo kulturno poslanstvo in hoče v bodoče še spopolniti svoje udejstvovanje.

PRISTOPAJTE K JE LIGI!

GEORGES OHNET:

SERGEJ PANIN

ROMAN

— Rada bi vas nekaj vprašala, — je odgovorila gospa presenetljivo hladnokrvno. — Mi, trgovci, poškrbimo s krvjo madež in on izgini, kadar gremo v konkurz in se ne moremo več rešiti. Kaj pa storite vi, plemiči, če ste osramočeni?

— Če se ne motim, milostiva gospa, — je odgovoril princ v lahkem tonu, — mi izkazuje čast z vprašanjem, kakšne namene imam za bodoče. Odgovorim vam kratko: Ker nimam nobenega upanja več, da bi se rešil, nameravam se danes odpotovati v Aix La Chapelle, kjer se sestanem s svojim družabnikom Herzogom. Znova se lotiva dela. Moja žena, ki z njeno ljubeznijo računam navzlic vsemu, kar se je zgodilo, odpotuje z menoj.

In v te zadnje besede je položil princ ves strup svoje ranjene duše.

— Moja hči me ne bo zapustila, — je dejala gospa Desvarennesova.

— Torej jo boste spremljali, — je menil Panin.

— To mi je še bolj po volji. Po vseh teh udarcih sem spoznal ugodnosti rodbinskega življenja.

— Vi upate, da boste vplivali name tako, kakor ste doslej? — je dejala gospa Desvarennesova.

— Zdaj bi morali znati to bolje, da bi me spravili

v dobro voljo. Moja hči in jaz z vami ... v mlaki, kamor se prav kmalu pogreznete? Nikoli!

— No torej, — je vzkliknil Panin, — v kaj pa upate?

Gospa Desvarennesova je hotela odgovoriti. Tedaj je pa nekdo pozvonil in beseda ji je zastala v ustih. Zvonec je zapel dvakrat, kar je pomenilo nekaj važnega. V srcu gospe Desvarennesove je zapel kakor navtek. Sergeju se je zmrčil obraz in instinktivno je odskočil.

Vrata so se nekoliko odprla in zbezanega obraza je pomolil Marechal gospe Desvarennesovi vizitko. Ozrla se je na njo, prebledela in dejala tajniku:

— Dobro, naj počaka.

Vizitko je vrgla na mizo. Sergej je stopil k mizi in prečital: »Delbarre, komisar državnega tožilstva.«

In ko se je ves prestrašen obrnil h gospe Desvarennesovi, da bi mu pojasnila, kaj to pomeni, mu je le-ta odgovorila:

— No, to je vendar jasno! Prišli so vas aretirat.

Sergej je skočil k omarici, mrzlično je odpiral predalčke ter si basal z obema rokama cekine in bankovce v žepo.

— Po stranskem stopnišču lahko uidem. To je moje zadnje upanje... Zadržite tega moža samo pet minut.

— Kaj pa če so vrata zastražena? — je vprašala gospa Desvarennesova.

Sergej je osupnil; čutil je, da se stiska okrog njega obroč, ki iz njega ne bo našel izhoda.

— Končno, saj me lahko sodno preganjajo, ne

da bi me obsodili, — je zajecjal. — Vi boste gotovo zastavili vse vpliv, da me rešite. Poznam vas in vem, da mi boste pomagali, a jaz vam bom hvaležen, storil bom, karkoli boste želeli, samo ne zapustite me nikar. To bi bilo grdo.

Tresel se je od strahu.

— Zet gospe Desvarennesove ne bo sedel na zatožni klopi niti zato, da bi ga oprostili, — je dejala gospa Desvarennesova odločno.

— No, kaj pa hočete, da storim? — je vzkliknil Sergej razdraženo.

Gospa Desvarennesova ni odgovorila, le s pristom je pokazala na samokres na mizi.

— Da bi se ustrelil? S tem bi vam storil preveliko veselje. — In naglo je potisnil samokres od sebe tako, da je obležal pred gospo Desvarennesovo.

— Ah, lopov! — je vzkliknila gospa, ki ni mogla več premagovati svojega ogorčenja. — Ti sploh nisi Panin! Panini so znali vsaj umirati. Tvoja mati je varala tvojega očeta, ti si lakavež otrok!

— Nimam časa, da bi igral tu z vami melodramo, — je odgovoril Sergej cinčno. — Poskusiti moram, morda se mi pa posreči pobegniti.

— Stopil je k vratom.

Gospa Desvarennesova je pograbila samokres in stopila predenj, rekoč:

— Nikamor ne odideš!

— Ah, tako! Vi ste znoreli! — je siknil princ.

— Nikamor ne odideš! — je ponovila gospa in oči so se ji zlovesče zaiskrile.

— Bomo videli! — S krepko roko je priel

spo Desvarennesovo in jo potisnil v stran.

Gospa je kar posinela od jeze. Sergej je že držal roko na kljuki; hotel je zbežati. Gospa Desvarennesova je iztegnila roko. Počil je strel. Samokres je bil storil svoje delo in padel je na tla. V dimu je padlo telo težko na preprogo, po kateri se je razlila kri.

V naslednjem trenutku so se odprla vrata in vstopila je Mihelina, držev v roki usodno potrdilo, ki ga je bila izprosil od Cayrolowe plemenitosti. Mlada žena je pretresljivo kričnila in kakor mrtva se je zgrudila na Sergejevo truplo.

Za Mihelino je naglo vstopil komisar z Marechalom. Tajnik in gospa Desvarennesova sta se hitro spogledala, ko je le-ta dvignila svojo hčer in jo privla k sebi. Marechal je vse razumel. Obrnil se je h komisarju, rekoč:

— Gorje, gospod, tu vas čaka žalostna ugotovitev. Čim je princ zvedel za vaš prihod, se je iz strahu ustrelil, čeprav njegova zadeva ni bila tako resna.

Komisar je spoštljivo pozdravil gospo, stoječo nepremično in zatopljeno v opazovanje Miheline, ki je ležala pred njo blede in zaprtih oči.

— Pojdite, milostiva, — je dejal komisar. — Preživeli ste mnogo bridkih udarcev. Razumem vašo globoko bolelost. Če mi bo potrebno kako pojasnilo, mi ga bo dal gospod tajnik.

Gospa Desvarennesova je vstala in ne da bi se upognila pod svojim bremenom je odšla na srcu svojo znova pridobljeno hčer.

K O N E C